

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

P8_TA(2017)0207

Efektyvus išteklių naudojimas: sumažinti maisto atliekų kiekį, padidinti maisto saugą**2017 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl efektyvaus išteklių naudojimo iniciatyvos: sumažinti maisto atliekų kiekį, padidinti maisto saugą (2016/2223(INI))**

(2018/C 307/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Uždaro ciklo kūrimas. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas“ (COM(2015)0614),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žiedinės ekonomikos kūrimas. Europos be atliekų programa“ (COM(2014)0398),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją „Efektyvus išteklių naudojimas. Žiedinės ekonomikos kūrimas“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. spalio 14 d. rašytinį pareiškimą 0061/2015 dėl vartoti tinkamo maisto dovanojimo labdaros organizacijoms,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. sausio 19 d. rezoliuciją „Kaip išvengti maisto švaistymo: ES maisto grandinės veiksmingumo gerinimo strategijos“⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. birželio 7 d. rezoliuciją dėl nesąžiningos prekybos praktikos maisto tiekimo grandinėje⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 28 d. Tarybos išvadas dėl maisto nuostolių ir maisto švaistymo,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 15 d. Regionų komiteto nuomonę dėl maisto švaistymo⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl pilietinės visuomenės indėlio į maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos ir mažinimo strategiją⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 34/2016 „Kova su maisto atliekomis: galimybė pagerinti išteklių naudojimo efektyvumą maisto tiekimo grandinėje“,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 27 d. Jungtinių Tautų aplinkos asamblėjos rezoliuciją dėl maisto švaistymo prevencijos, mažinimo ir pakartotinio atliekų panaudojimo,
- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto tyrimą „Lyginamoji ES valstybių narių maisto aukojimą reglamentuojančių teisės aktų ir praktikos studija“ (2014 m. birželio mėn.),
- atsižvelgdamas į projekto FUSIONS (Maisto naudojimas socialinių inovacijų srityje optimizuojant maisto švaistymo prevencijos strategijas) tyrimą „Europos maisto atliekų lygių duomenys“ (2016 m.),
- atsižvelgdamas į FUSIONS atliktą ES teisės aktų ir politikos priemonių dėl maisto atliekų apžvalgą (2015 m.),

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0266.⁽²⁾ OL C 227 E, 2013 8 6, p. 25.⁽³⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0250.⁽⁴⁾ OL C 17, 2017 1 18, p. 28.⁽⁵⁾ OL C 161, 2013 6 6, p. 46.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

- atsižvelgdamas į FUSIONS parengtą maisto atliekų sąvokų apibrėžčių sistemą (2014 m.),
  - atsižvelgdamas į 2016 m. birželio mėn. pradėtą taikyti Maisto nuostolių ir švaistymo apskaitos ir ataskaitų teikimo standartą,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) tyrimą „Maisto švaistymo pėdsakas. Poveikis gamtos ištekliams“,
  - atsižvelgdamas į 2011 m. FAO tyrimą dėl pasaulinių maisto nuostolių ir maisto atliekų,
  - atsižvelgdamas į peticiją „Sustabdykite maisto švaistymą Europoje!“,
  - atsižvelgdamas į Milano chartiją, priimtą Milano EXPO2015 parodoje,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonę (A8-0175/2017),
- A. kadangi, FAO duomenimis, kiekvienais metais maždaug 1,3 mlrd. tonų maisto, kuris sudaro beveik trečdali visų žmonėms vartoti skirtą maisto (vertinant svorį), yra prarandama arba iššvaistoma;
- B. kadangi maistas yra brangi prekė; kadangi „maisto sistemoje“ naudojami dideli kiekiai tokių išteklių, kaip žemė, dirva, vanduo, fosforas ir energija, veiksmingas ir tvarus šių išteklių valdymas yra labai svarbus; kadangi dėl maisto atliekų patiriamas didžiulės ekonominės ir aplinkosauginės išlaidos (remiantis FAO skaičiavimais⁽¹⁾), jos sudaro apie 1,7 trilijono JAV dolerių pasauliniu lygmeniu); kadangi maisto atliekų prevencija ir mažinimas apskritai suteikia ekonominės naudos ir namų ūkiams, ir visuomenei, o kartu mažinama žala aplinkai;
- C. kadangi dėl maisto švaistymo patiriama didelių socialinių, ekonominių ir ekologinių sąnaudų ir kyla etinių padarinių; kadangi su prarandamu arba iššvaistomu maistu susijęs išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sudaro apie 8 proc. visų pasaulyje išmetamų antropogeninės kilmės šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir dėl jo švaistomi riboti žemės, energijos ir vandens ištekliai⁽²⁾ per visą produktų gyvavimo ciklą; kadangi maisto grandinės perteklius neturėtų tiesiogiai tapti maisto atliekomis, jei šis perteklius būtų panaudojamas žmonių mitybai, o atitinkami teisės aktai dėl maisto pertekliaus galėtų sudaryti sąlygas maisto atliekas paversti ištekliais;
- D. kadangi, remiantis neseniai įvykdytais tyrimais, dėl kiekvieno pagaminto maisto kilogramo į atmosferą išmetama 4,5 kg CO₂; kadangi Europoje dėl apytiksliai 89 mln. tonų maisto atliekų susidaro 170 mln. tonų CO₂ ekvivalento per metus, kuris pasiskirsto taip: maisto pramonė – 59 mln. tonų CO₂ ekvivalento per metus, namų ūkio vartojimas – 78 mln. tonų, kitos sritys – 33 mln. tonų CO₂ ekvivalento per metus; kadangi 30 proc. maisto, kuris galiausiai nėra suvartojamas, pagaminti reikia sunaudoti 50 proc. daugiau vandens išteklių drėkinimui, o vienam kilogramui jautienos pagaminti reikia sunaudoti 5–10 tonų vandens;
- E. kadangi, remiantis keliais atliktais tyrimais, esminis mitybos pakeitimas yra veiksmingiausias metodas, padedantis sumažinti dėl maisto suvartojimo kylantį poveikį aplinkai; kadangi norint sukurti tvarią maisto gamybos ir vartojimo sistemą Europoje reikia visapusiškos ir integruotos maisto politikos;

⁽¹⁾ FAO, „Maisto švaistymo pėdsakas. Poveikis gamtos ištekliams“, Roma, 2013 m.

⁽²⁾ FAO, 2015 m. „Maisto švaistymo pėdsakas ir klimato kaita“.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

- F. kadangi, remiantis Pasaulio maisto programos (PMP) duomenimis, visame pasaulyje 795 mln. žmonių neturi pakankamai maisto, kad galėtų sveikai ir aktyviai gyventi; kadangi beveik pusė (45 proc.), arba maždaug 3,1 mln., vaikų iki penkerių metų amžiaus miršta dėl prastos mitybos; kadangi vienas iš šešių pasaulio vaikų yra mažo svorio, o vieno iš keturių vaikų vystymasis sutrikęs; kadangi dėl šios priežasties maisto atliekų kiekio mažinimas yra ne tik ekonominis ir aplinkosauginis, bet ir moralinis įsipareigojimas ⁽¹⁾;
- G. kadangi šiandien beveik 793 mln. žmonių pasaulyje kenčia nuo išsekimo dėl prastos mitybos ⁽²⁾, o daugiau nei 700 mln. žmonių gyvena žemiau skurdo ribos ⁽³⁾ už mažesnes kaip 1,90 USD per dieną pajamas, ir dėl to bet koks neatsakingas gamtinių išteklių, skirtų maisto gamybai, naudojimas bei maisto švaistymas turėtų būti morališkai nepriimtini;
- H. kadangi mažiau maisto atliekų reikštų, jog veiksmingiau panaudojama žemė, geriau valdomi vandens ištekliai, daromas teigiamas poveikis visam žemės ūkio sektoriui visame pasaulyje, ir būtų skatinama kova su nepakankama mityba besivystančiose šalyse;
- I. kadangi ES pasirašė 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje priimtą 2030 m. darnaus vystymosi darbotvarkę; kadangi priimtu 12.3 darnaus vystymosi tikslu (DVT) siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti pasaulyje vienam gyventojui tenkančių maisto atliekų kiekį mažmeninės prekybos ir vartotojų lygmeniu ir mažinti maisto nuostolių kiekį gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant pirminės gamybos, transportavimo ir laikymo metu patiriamus nuostolius; kadangi, JT vertinimais, pasaulio gyventojų skaičius išaugs nuo dabartinio 7,3 mlrd. žmonių iki 9,7 mlrd. 2050 m. ⁽⁴⁾; kadangi maisto atliekų mažinimas yra svarbus žingsnis mažinant badą pasaulyje ir būtina sąlyga norint išmaitinti nuolat augančią pasaulio populiaciją;
- J. kadangi vartojimo prekių forume, kuriame dalyvauja 400 mažmenininkų, gamintojų, paslaugų teikėjų ir kitų suinteresuotųjų subjektų iš 70 valstybių, buvo priimta vieša rezoliucija, kuria siekiama šio forumo narių veiksmis iki 2025 m. per pusę sumažinti maisto atliekų kiekį, penkeriais metais anksčiau nei nustatyta pagal 12.3 DVT;
- K. kadangi maisto atliekų prevencija duoda naudos aplinkosaugos, socialiniu ir ekonominiu požiūriais; kadangi vertinama, jog ES kiekvienais metais iššvaistoma apie 88 mln. tonų maisto, t. y. 173 kg vienam gyventojui, o ES maisto atliekomis susidarant ir jas šalinant išmetama 170 mln. tonų CO₂ ir suvartojama 26 mln. tonų išteklių; kadangi išlaidos, susijusios su tokio masto maisto iššvaistymu, sudaro apie 143 mlrd. EUR ⁽⁵⁾; kadangi, FAO duomenimis, pasaulyje badauja 800 mln. žmonių;
- L. kadangi, remiantis 2014 m. duomenimis, 55 mln. žmonių (arba 9,6 proc. 28 ES valstybių narių gyventojų), negalėjo sau leisti įsigyti kokybiško maisto kas antrą dieną; kadangi, remiantis 2015 m. duomenimis, 118,8 mln. žmonių (arba 23,7 proc. 28 ES valstybių narių gyventojų) susidūrė su skurdo ir socialinės atskirties pavojumi ⁽⁶⁾;
- M. kadangi maisto atliekų mažinimas gali pagerinti namų ūkių ekonominę padėtį nemažinant jų gyvenimo standartų;
- N. kadangi nesąžininga prekybos praktika ir kainų dempingas maisto sektoriuje dažnai lemia tai, kad maistas parduodamas mažesne negu jo tikroji vertė kaina, todėl daugiau maisto iššvaistoma;

⁽¹⁾ <https://www.wfp.org/hunger/stats>.

⁽²⁾ 2015 m., FAO, JT. Leidinys dėl nepakankamo aprūpinimo maistu pasaulyje.

⁽³⁾ „Vystymosi tikslai demografinių pokyčių amžiuje“ (angl. *Development Goals in an Era of Demographic Change*), 2015/2016 m. visuotinės stebėsenos ataskaita, Pasaulio bankas.

⁽⁴⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/2015-report.html>

⁽⁵⁾ FUSIONS (2016 m. kovo mėn.), „Europos maisto atliekų lygių duomenys“ (angl. *Estimates of European food waste levels*).

⁽⁶⁾ „Žmonės, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis“, Eurostatas.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

- O. kadangi maistas yra prarandamas arba iššvaistomas visais maisto grandinės etapais, įskaitant gamybos, perdirbimo, vežimo, laikymo, skirstymo, prekybos ir vartojimo etapus; kadangi, remiantis FUSIONS projekte pateiktais vertinimais, daugiausia maisto atliekų ES susidaro namų ūkiuose (53 proc.) ir perdirbimo sektoriuje (19 proc.), kiek mažiau – gastronomijos (12 proc.), pirminės gamybos (10 proc.) ir didmeninės prekybos (5 proc.) sektoriuose⁽¹⁾; kadangi remiantis šiais vertinimais galima daryti prielaidą, kad didžiausią poveikį turėtų maisto atliekų kiekio mažinimo priemonės namų ūkiuose ir perdirbimo sektoriuje; kadangi maisto atliekos besivystančiose šalyse dažniausiai atsiranda dėl infrastruktūros ir technologijų apribojimų;
- P. kadangi įgyvendinant FUSIONS projektą gauti duomenys surinkti iš įvairių šaltinių ir naudojant skirtingas „maisto švaistymo“ apibrėžtis;
- Q. kadangi FUSIONS projekte pastebėta, kad žemės ūkyje, sodininkystėje, akvakultūroje, žuvininkystėje ar kitose pirminės gamybos srityse atlikta mažai maisto nuostolių skaičiavimų; kadangi dėl to sunku atlikti tinkamą faktinių maisto nuostolių ir atliekų masto Europoje įvertinimą;
- R. kadangi tikslingos priemonės, pritaikytos maisto grandinės veikėjams ir etapams, yra geresnis kovos su maisto švaistymu būdas, nes visose srityse susiduriama su skirtingomis problemomis;
- S. kadangi JK atliktame atliekų ir išteklių veiksmų programos (WRAP) tyrime nustatyta, kad bent 60 proc. namų ūkių buvo galima išvengti maisto atliekų ir ši maistą buvo galima suvartoti, tinkamiau jį tvarkant⁽²⁾;
- T. kadangi tam tikras kiekis produktų pirminėje gamyboje iššvaistomas siekiant laikytis mažmenininkų nustatytų produktų specifikacijų standartų, atšaukus užsakymus pasikeitus vartotojų paklausai, taip pat dėl perteklinės gamybos siekiant laikytis reikalavimo patenkinti sezoninę paklausą; kadangi maisto sugadinimas gamybos linijoje yra dar viena maisto nuostolių gamybos metu priežastis;
- U. kadangi, pasak FAO, Europoje 20 proc. vaisių ir daržovių, 20 proc. šakniavaisių ir gumbavaisių ir 10 proc. aliejinių ir ankštinių augalų prarandama žemės ūkyje, o 5 proc. vaisių ir daržovių, šakniavaisių ir gumbavaisių prarandama po derliaus nuėmimo⁽³⁾;
- V. kadangi per gaivalines nelaimes pažeisti arba šeimos ūkiuose dėl prarastos rinkos dalies arba mažų kainų sunaikinami arba užariami vaisiai ir daržovės yra prarastos ūkininkų investicijos ir pajamos;
- W. kadangi operatoriai maisto tiekimo grandinėje dažnai įtraukia maisto atliekų sąnaudas į galutinę vartotojams taikomą produkto kainą⁽⁴⁾;
- X. kadangi Europos Audito Rūmai specialiojoje ataskaitoje Nr. 34/2016 kovos su maisto atliekomis tema analizavo klausimą „Ar kovodama su maisto atliekomis ES veiksmingai prisideda prie efektyviai išteklius naudojančios maisto tiekimo grandinės?“, kadangi ataskaitos išvadose nurodyta, jog šiuo metu ES veiksmingai nekovoja su maisto atliekomis ir kad sprendama maisto atliekų problemą turėtų veiksmingiau panaudoti esamas iniciatyvas ir politikos sritis; kadangi ataskaitoje nurodyta, jog Komisijos siekio išspręsti maisto atliekų problemą užmojai sumažėjo, nepaisant daugybės Europos Parlamento ir valstybių narių prašymų spręsti šį klausimą; kadangi ataskaitoje nurodyta, jog iki šiol Komisijos vykdyti veiksmai buvo fragmentiški, nenuoseklūs ir kad jiems trūko aiškaus koordinavimo; kadangi ataskaitoje rekomenduojama Komisijai: parengti ateities veiksmų planą, savo būsimuose poveikio

⁽¹⁾ FUSIONS (2016 m. kovo mėn.), „Europos maisto atliekų lygių duomenys“ (angl. *Estimates of European food waste levels*).

⁽²⁾ „Namų ūkių maisto atliekos JK“ (angl. *Household Food Waste in the UK*), 2015 m.

⁽³⁾ FAO (2011 m.) „Pasauliniai maisto nuostoliai ir maisto atliekos“ (angl. *Global food losses and food waste*).

⁽⁴⁾ 2016 m. Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 34/2016 „Kova su maisto atliekomis: galimybė pagerinti išteklių naudojimo efektyvumą maisto tiekimo grandinėje“, p. 14.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

vertinimuose apsvarstyti maisto atliekų klausimą, geriau suderinti skirtingų sričių ES politiką, padėsiančią kovoti su maisto atliekomis, ir patikslinti teisės nuostatų, kurios atgraso nuo maisto dovanojimo, aiškinimą, taip pat apsvarstyti, kaip būtų galima supaprastinti dovanojimą kitose politikos srityse;

- Y. kadangi Komisija, investavusi daug išteklių ir 2013 m. surengusi labai sėkmingas viešas konsultacijas, galiausiai nusprendė neskelbti komunikato „Tvartos Europos maisto sistemos sukūrimas“, nors jis jau buvo galutinai parengtas ir dėl jo sutarė trys Komisijos nariai (Aplinkos GD, SANCO GD ir AGRI GD); kadangi šiame komunikate pateikta keletas gerų maisto atliekų problemos sprendimo būdų;
- Z. kadangi kol kas nėra nei bendros nuoseklios „maisto atliekų“ apibrėžties, nei bendros metodikos, pagal kurią būtų vertinamas maisto atliekų mastas Sąjungos lygmeniu, todėl sunku palyginti skirtingus duomenų rinkinius ir vertinti pažangą maisto atliekų kiekio mažinimo srityje; kadangi su tinkamų, patikimų ir suderintų duomenų rinkimu susijusios problemos sudaro papildomų kliūčių vertinant maisto švaistymo mastą Sąjungos lygmeniu; kadangi šioje rezoliucijoje maisto atliekos apibrėžiamos kaip žmonių vartojimui skirtas maistas, kuris yra paruoštas arba neparuoštas valgyti, išimtas iš gamybos arba tiekimo grandinės išmetimui, įskaitant pirminę gamybą, perdirbimą, transportavimą, laikymą, mažmeninę prekybą ir vartotojų lygmenį, išskyrus pirminės gamybos nuostolius; kadangi dar reikia nustatyti pirminės gamybos nuostolių apibrėžtį;
- AA. kadangi reikia atskirti valgomas maisto atliekas ir nevalgomas atliekų dalis, kad būtų išvengta klaidinančių išvadų ir neveiksmingų priemonių; kadangi atliekų mažinimo pastangų tikslas turėtų būti išvengti valgyti tinkamo maisto švaistymo;
- AB. kadangi Maisto nuostolių ir švaistymo protokolas yra įvairių suinteresuotųjų šalių pastangos, padėjusios parengti visuotinį atskaitomybės ir ataskaitų teikimo standartą (žinomą kaip Maisto nuostolių ir švaistymo apskaitos ir ataskaitų teikimo standartas), tuo siekiant įvertinti maistą ir susijusias nevalgomas dalis, kurios pašalinamos iš maisto tiekimo grandinės⁽¹⁾;
- AC. kadangi stebint ne tik kiek maisto yra iššvaistoma, bet ir koks yra maisto perteklius ir kiek jo yra perdirbama, galima susidaryti aiškesnį vaizdą, kuris būtų naudingas formuojant tinkamą politiką visoje ES;
- AD. kadangi atliekų tvarkymo hierarchijoje, nustatytoje Atliekų tvarkymo politikos pagrindų direktyvoje⁽²⁾ (prevencija, parengimas pakartotiniam naudojimui, perdirbimas ir šalinimas), neatsižvelgiama į maisto atliekų specifines savybes, kurios sudaro labai įvairialypį atliekų srautą; kadangi šiuo metu nėra konkrečios nesuvaldomo maisto ir maisto atliekų tvarkymo hierarchijos ES lygmeniu; kadangi turėtų būti nustatyta maisto atliekų hierarchija, kurioje būtų atsižvelgiama į visą maisto tiekimo grandinę; kadangi pirmenybę reikėtų teikti atliekų prevencijai ir pakartotiniam naudojimui (skirtam vartoti žmonėms);
- AE. kadangi nustačius tinkamą skatinimo politiką perteklinis maistas galėtų būti perdirbamas ir naudojamas žmonėms maitinti;
- AF. kadangi yra galimybių optimizuoti nebevartojamų maisto produktų ir šalutinių produktų naudojimą perkeltiant juos iš maisto gandinės į gyvūnų pašarų gamybos sritį;
- AG. kadangi kai kuriose ES srityse vis dar taikomas maisto atliekų deginimas ir šalinimas sąvartynuose, nors tai prieštarauja žiedinei ekonomikai;

⁽¹⁾ Maisto nuostolių ir švaistymo apskaitos ir ataskaitų teikimo standartas, 2016 m.

⁽²⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

- AH. kadangi 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 9 straipsnio 1 dalies f punkte⁽¹⁾ reikalaujama, kad maisto verslo subjektai nurodytų minimalų tinkamumo vartoti terminą („geriausias iki (data)“ arba nuorodą „suvartoti iki ... (data)“);
- AI. kadangi datos nurodymas ant maisto produktų nėra aiškiai suprantamas, ypač vartotojų; kadangi žyma „geriausias iki“ nurodo datą, po kurios maisto produktas paprastai vis dar yra tinkamas valgyti, nors gali ir neb būti pačios geriausios kokybės, o žyma „suvartoti iki“ nurodo datą, po kurios maisto produktas laikomas nesaugiu; kadangi daugiau kaip pusė ES gyventojų nesupranta žymėjimo „geriausias iki“ ir „suvartoti iki“ reikšmės⁽²⁾; kadangi net to paties produkto žymėjimas „geriausias iki“ ir „suvartoti iki“ ženklų valstybėse narėse naudojamas ir suprantamas skirtingai; tas pat galioja ir skirtingų gamintojų, perdirbėjų ir platintojų atveju; kadangi Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 13 straipsnyje nurodyta, jog data, iki kurios produktą reikia suvartoti, turi būti lengvai randama ir aiškiai įskaitoma;
- AJ. kadangi dovanojant likusius neparduotus produktus visoje maisto tiekimo grandinėje galima žymiai sumažinti maisto švaistymą ir padėti žmonėms, kuriems reikalinga parama maistu ir kurie yra finansiškai nepajėgūs įsigyti konkrečių maisto produktų arba pakankamo tokios pat kokybės maisto kiekio; atkreipia dėmesį į ypatingą vaidmenį, kurį šiame procese galėtų atlikti didieji prekybos centrai ir viešojo maitinimo įstaigos;
- AK. kadangi Europos fondai, pavyzdžiui, Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (EPLSAF), be kita ko, finansuodamas dovanoto maisto laikymo ir vežimo infrastruktūros išlaidas, palengvina maisto dovanojimą; kadangi valstybės narės nepakankamai išnaudoja EPLSAF;
- AL. kadangi vartotino maisto perteklių perduoti asmenims, kuriems jo trūksta, sunku dėl pajėgumų trūkumo paskirstymo kanale arba kartais dėl tokių pajėgumų tame kanale visiško nebuvimo; kadangi labdaros organizacijos ir institucijos, atliekančios socialinį darbą ir išlaikomos valstybės ar vietos valdžios institucijų, neturi pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad galėtų pervežti ir paskirstyti labdaros tikslais siūlomą maistą; kadangi tai ypač pastebima nepalankiausioje padėtyje esančiuose regionuose;
- AM. kadangi pagal principą „iš apačios į viršų“ vykdomomis programomis, pvz., labdaros organizacijų maisto bankų ar valgyklų veikla, prisidedama prie maisto švaistymo mažinimo ir padedama labiausiai skurstantiems asmenims, taigi, prisidedama prie atsakingos ir sąmoningos visuomenės kūrimo;
- AN. kadangi bendrojoje rinkoje daugelis įmonių gamina maistą daugiau nei vienai šaliai; kadangi kai kuriais atvejais neparduoti tokių įmonių produktai negali būti dovanojami gamybos šalyje dėl etiketėje užsienio kalbomis pateikiamos informacijos;
- AO. kadangi pagal Bendrąjį maistui skirtų teisės aktų reglamentą⁽³⁾ maisto donoriai laikomi „maisto verslo operatoriais“ ir todėl privalo laikytis visų maisto produktus reglamentuojančių ES teisės aktų, susijusių su atsakomybe ir atsekamumu, bei dokumentų pakete dėl maisto produktų higienos nustatytų maisto saugos taisyklių⁽⁴⁾; kadangi rizika, susijusi su atsakomybe už dovanojamą maistą, gali paskatinti potencialius maisto donorus išmesti perteklinį maistą užuot jį dovanojus⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ OL L 304, 2011 11 22, p. 18.

⁽²⁾ 2015 m. rugsėjo mėn. „Eurobarometro“ greitoji apklausa Nr. 425 „Maisto švaistymas ir datų ženklavimas“.

⁽³⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

⁽⁴⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1); 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 853/2004, nustatantis konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL L 139, 2004 4 30, p. 55). 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 854/2004, nustatantis specialiąsias gyvūninės kilmės produktų, skirtų vartoti žmonėms, oficialios kontrolės taisykles (OL L 139, 2004 4 30, p. 206).

⁽⁵⁾ Lyginamoji ES valstybių narių maisto aukojimą reglamentuojančių teisės aktų ir praktikos studija (2014 m.), kurią užsakė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

- AP. kadangi dėl esamų administracinių kliūčių pagrindiniams mažmeninės prekybos tinklams ir prekybos centrams labiau priimtina išmesti besibaigiančio galiojimo maistą, o ne jį dovanoti;
- AQ. kadangi Komisija šiuo metu rengia ES teisės aktų dėl maisto dovanojimo patikslinimą;
- AR. kadangi kai kurios valstybės narės jau priėmė teisės aktus, kuriais siekiama sumažinti maisto atliekų susidarymą, konkrečiai Italija priėmė teisės aktus, kuriais palengvinamas maisto dovanojimas ir paskirstymas socialinio solidarumo tikslais, atleidžiant donorus nuo atsakomybės už geranoriškai dovanojamą maistą, kuris dovanojimo metu yra laikomas tinkamu vartoti;
- AS. kadangi valstybės taip pat gali priimti nacionalines savanoriškas gaires dėl maisto dovanojimo, pvz., Suomijoje priimtoms maisto saugos institucijų parengtos gairės, kurių tikslas – mažinti maisto atliekų, kurių galima išvengti, kiekį;
- AT. kadangi 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvoje 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos⁽¹⁾ (PVM direktyva) numatyta, kad dovanojamas maistas yra apmokestinamas ir kad išimties dovanojamo maisto apmokestinimui netaikomos; kadangi Komisija rekomenduoja mokesčių tikslais nustatyti dovanojamo maisto, kurio galiojimo terminas artimas nurodytai „geriausias iki“ datai arba kuris nėra tinkamas pardavimui, „gana nedidelę, netgi artimą nuliui“ vertę⁽²⁾; kadangi kai kurios valstybės narės skatina maisto dovanojimą atleisdamos nuo prievolės mokėti PVM, tačiau neaišku, ar tai atitinka PVM direktyvos nuostatas; kadangi kitos valstybės narės siūlo dovanojamam maistui taikyti pelno mokesčio lengvatą⁽³⁾;
- AU. kadangi, deja, daugelyje valstybių narių dovanoti vartoti tinkamą perteklinį maistą yra brangiau negu atiduoti jį anaerobiškai skaidyti, o tai prieštarauja visuomenės interesams, turint mintyje labai skurdžiai gyvenančių žmonių skaičių;
- AV. kadangi maisto pakavimas labai svarbus mažinant maisto atliekų kiekį ir didinant maisto tvarumą, pratęsiant produktų galiojimo laiką ir juos apsaugant; kadangi perdirbamos ir iš atsinaujinančiųjų žaliavų pagamintos maisto pakuotės gali padėti priartėti prie aplinkosaugos ir išteklių naudojimo efektyvumo tikslų;
- AW. kadangi veikliosios ir pažangiosios su maistu besiliečiančios medžiagos gali pagerinti supakuoto maisto kokybę ir prailginti laikymo trukmę, padėti geriau stebėti supakuoto maisto būklę ir suteikti informacijos apie maisto šviežumą;
- AX. kadangi reikia papildomų išteklių išmestam maistui tvarkyti;
- AY. kadangi kova su maisto švaistymu turi, be kita ko, svarbų ekonominį aspektą, nes kiekvienas maisto švaistymo prevencijai išleistas euras padeda išvengti 265 kg maisto atliekų, kurių vertė yra 535 EUR, o savivaldybės sutaupytų 9 EUR atliekų tvarkymo išlaidų ir 50 EUR aplinkosaugos išlaidų, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimu ir atmosferos tarša⁽⁴⁾;
- AZ. kadangi veiksmai, kuriais siekiama mažinti maisto atliekas, turi būti vykdomi atitinkamu lygmeniu; kadangi vietos ir regioninės valdžios institucijos, vykdydamos savo įsipareigojimus ir naudodamosi savo kompetencija atliekų rinkimo srityje, taip pat galimybėmis inicijuoti ir vykdyti vietines kampanijas, pasitelkti tiesioginius ryšius ir bendradarbiauti su pilietine visuomene bei labdaros organizacijomis, turint mintyje jų didelį vaidmenį viešuosiuose pirkimuose ir daugeliu atvejų įgaliojimus švietimo institucijų atžvilgiu, turi atlikti svarbų vaidmenį mažinant maisto atliekų kiekį;

⁽¹⁾ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 7 d. bendras atsakymas į du Parlamento klausimus raštu (E-003730/13, E-002939/13).

⁽³⁾ Lyginamoji ES valstybių narių maisto aukojimą reglamentuojančių teisės aktų ir praktikos studija (2014 m.), kurią užsakė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas.

⁽⁴⁾ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Poveikio vertinimo ataskaita“, kuriame pateikiamas poveikio vertinimas atkreipiant dėmesį į maisto švaistymą, ir kuriuo papildomas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SWD(2014)0207 dėl ES atliekų sumažinimo tikslų (SWD(2014)0289, 2014 9 23).

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

- BA. kadangi sprendžiant maisto švaistymo problemą visame pasaulyje labai svarbu keistis geriausia patirtimi Europos ir tarptautiniu lygmeniu, taip pat teikti pagalbą besivystančioms šalims;
- BB. kadangi nuo 2013 m. antrojo pusmečio Europos Parlamentas įgyvendina visapusišką politiką, siekdamas drastiškai sumažinti maisto atliekų kiekį jo patalpose veikiančiose aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų įmonėse; kadangi Europos parlamento pagrindinės įstaigos Briuselyje nuolat dovanoja nesuvaldomą maistą, jei jo pagaminama per daug;
1. pabrėžia, kad Europos Sąjungoje būtina nedelsiant sumažinti maisto atliekų kiekį ir visais maisto grandinės etapais, įskaitant gamybos, perdirbimo, vežimo, laikymo, skirstymo, prekybos ir vartojimo etapus, efektyviau naudoti išteklius, kadangi labiausiai išsivysčiusiose pramoninėse šalyse daugiausiai maisto iššvaistoma pardavimo ir vartojimo etapais, o besivystančiose šalyse – jau maisto gamybos ir perdirbimo etapais; atsižvelgdamas į tai pabrėžia Komisijos ir valstybių narių politinės lyderystės ir išpareigojimų svarbą; primena, kad Europos Parlamentas ne kartą prašė Komisijos imtis veiksmų maisto švaistymo klausimu;
  2. konkrečiau, primygtinai ragina mažinti mažmeninės prekybos ir vartotojų lygmeniu susidarantį maisto atliekų kiekį ir maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant po derliaus nuėmimo patiriamus nuostolius;
  3. dėl to tvirtina, kad reikia gerinti visų maisto tiekimo grandinės dalyvių, ypač tiekėjų ir platintojų, bendradarbiavimą, kad pasiūla atitiktų paklausą;
  4. ragina ES ir valstybių narių lygmeniu, atsižvelgiant į jų kompetenciją, parengti suderintą politinį atsaką, kuriame būtų ne tik atsižvelgiama į kovos su maisto švaistymu, maisto saugos ir informacijos apie maistą politikos priemones, bet ir į ekonominius, fiskalinius, finansinius, mokslinių tyrimų ir inovacijų, aplinkos, struktūrinius (žemės ūkio ir žuvininkystės), švietimo, socialinės, prekybos, vartotojų apsaugos, energetikos ir viešųjų pirkimų politikos aspektus; atsižvelgdamas į tai ragina stiprinti ES ir valstybių narių politikos koordinavimą; pabrėžia, kad reikėtų sustiprinti ES pastangas maisto atliekų mažinimo srityje ir geriau jas koordinuoti; atkreipia dėmesį į tai, kad maisto tiekimo grandinėje veikiančios įmonės yra daugiausia MVL, kurios neturėtų būti apkraunamos nepagrįsta papildoma administracine našta;
  5. primygtinai ragina Komisiją įtraukti visas susijusias Komisijos tarnybas, dirbančias maisto atliekų tvarkymo srityje, ir užtikrinti nuolatinį ir tvirtą koordinavimą Komisijos lygmeniu; todėl ragina Komisiją laikytis sisteminio požiūrio ir spręsti visas su maisto švaistymu susijusias problemas, taip pat sukurti išsamų veiksmų planą dėl maisto atliekų, kuris apimtų įvairias politikos sritis ir kuriame būtų numatyta kelerių ateinančių metų strategija;
  6. ragina Komisiją nustatyti ES teisės aktus, kurie gali trukdyti veiksmingai kovoti su maisto švaistymu, ir išnagrinėti, kaip jie galėtų būti pritaikyti siekiant maisto atliekų prevencijos tikslo;
  7. ragina Komisiją, atliekant naujų susijusių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio vertinimus, įvertinti galimą jų poveikį maisto švaistymui;
  8. ragina Komisiją ir valstybes nares jau teikiamą finansinę paramą kovos su maisto švaistymu reikmėms padaryti nuolatinę; ragina valstybes nares geriau išnaudoti įvairių politikos sričių siūlomas galimybes ir Europos Sąjungos finansavimą šioje srityje;
  9. pabrėžia valstybių narių kompetentingų institucijų atsakomybę parengti ir į ES programą įtraukti konkrečią pritaikytą strategiją, skirtą kovai su maisto švaistymu; pripažįsta, kad daugelyje valstybių narių jau atliktas svarbus darbas;
  10. ragina Komisiją ir valstybes nares vykdyti informuotumo didinimo ir komunikacijos kampanijas apie tai, kaip išvengti maisto švaistymo;
  11. ragina valstybes nares imtis priemonių siekiant sumažinti maisto nuostolius visoje tiekimo grandinėje, įskaitant pirmąją gamybą, transportavimą ir saugojimą;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

12. ragina valstybes nares imtis reikiamų priemonių, kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas iki 2025 m. sumažinti maisto atliekų kiekį 30 proc., o iki 2030 m. – 50 proc., skaičiuojant pagal 2014 m. rodiklius;
13. ragina Komisiją iki 2020 m. gruodžio 31 d. išnagrinėti galimybę nustatyti privalomus Sąjungos lygmens maisto atliekų kiekio mažinimo tikslus, kuriuos reikia pasiekti iki 2025 ir 2030 m., remiantis matavimais, apskaičiuotais pagal bendrą metodiką; ragina Komisiją parengti ataskaitą ir prirėikus pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;
14. ragina valstybes nares stebėti ir vertinti savo maisto atliekų mažinimo priemonių įgyvendinimą matuojant maisto atliekų kiekį pagal bendrą metodiką; primygtinai ragina Komisiją remti teisiškai privalomus maisto atliekų apibrėžties nustatymą, taip pat ragina iki 2017 m. gruodžio 31 d. parengti bendrą vienodo maisto atliekų kiekio matavimo metodiką, įskaitant būtinuosius kokybės reikalavimus; mano, kad bendra ES maisto nuostolių matavimo apibrėžtis ir metodika, taikoma visai tiekimo grandinei, palengvintų valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų pastangas apskaičiuoti ir sumažinti maisto atliekų kiekį;
15. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares naudoti toliau pateikiamą „maisto atliekų“ apibrėžtį: maisto atliekos – tai žmonių vartojimui skirtas maistas, kuris paruoštas arba neparuoštas valgyti, išimtas iš gamybos arba tiekimo grandinės išmetimui, įskaitant pirminę gamybą, perdirbimą, transportavimą, laikymą, mažmeninę prekybą ir vartotojų lygmenį, išskyrus pirminės gamybos nuostolius;
16. ragina Komisiją savo būsimoje politikoje aiškiai atskirti maisto švaistymą ir maisto nuostolius, kurie susidaro pirminės gamybos sektoriuje dėl nenugalimos jėgos, pavyzdžiui, audrų, ir kurių negalima išvengti;
17. ragina Komisiją į savo skaičiavimus įtraukti maisto nuostolius žemės ūkio ir kituose pirminės gamybos sektoriuose, kad būtų užtikrinama metodika, kuria atsižvelgiama į visą tiekimo grandinę; tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad pirminės gamybos etape sunku apskaičiuoti maisto nuostolių mastą, ir ragina Komisiją nustatyti geriausią patirtį, kaip galima būtų padėti valstybėms narėms surinkti tokius duomenis;
18. ragina Komisiją parengti bendrą sąvokos „nuostolis“ apibrėžtį, kuri būtų taikoma kiekviename maisto grandinės etape, ir bendrą matavimo metodiką bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir visais susijusiais dalyviais;
19. atkreipia dėmesį į tai, kad pirminės gamybos etape sunku apskaičiuoti maisto švaistymo ir nuostolių mastą dėl skirtingų produktų ir atitinkamų procesų ir dėl aiškios maisto atliekų apibrėžties nebuvimo; ragina Komisiją nustatyti ir valstybėse narėse skleisti geriausią praktiką, kaip galima rinkti duomenis apie maisto nuostolius ir maisto atliekas ūkiuose, neužkraunant ūkininkams papildomos administracinės ar finansinės naštos;
20. ragina Komisiją ir valstybes nares konsultuotis su visais suinteresuotaisiais subjektais dėl statistinės metodikos ir kitų priemonių, kurios turi būti įgyvendintos siekiant išvengti maisto atliekų visoje Sąjungoje ir visuose sektoriuose;
21. pažymi, kad nėra bendros visoje ES taikomos perteklinio maisto apibrėžties ir jo matavimo metodikos; pažymi, kad Italija priėmė teisės aktus, kuriais apibrėžiamas maisto grandinės perteklius ir nustatoma pertekliaus perdirbimo hierarchija, pirmenybę teikiant tam, kad maistą vartotų žmonės; ragina Komisiją išnagrinėti minėtų teisės aktų poveikį maisto dovanojimui ir maisto atliekų kiekiui Italijoje ir apsvarstyti, ar reikėtų pasiūlyti panašų teisės aktą ES lygiu;
22. ragina toliau nurodytą konkrečią maisto atliekų hierarchiją taikyti Direktyvoje 2008/98/EB:
- a) šaltinio prevencija;
- b) valgomo maisto perdirbimas, teikiant pirmenybę žmonėms skirtam maistui, o ne gyvūnų pašarams ir perdirbimui į nemaistinius produktus;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

c) organinis perdirbimas;

d) energijos gavyba iš atliekų;

e) šalinimas;

23. atkreipia dėmesį į žiedinės ekonomikos veiksmų plano iniciatyvas, apimančias investicijoms ir inovacijoms, kuriomis būtų siekiama sumažinti nuostolius, pritraukti skirtos finansinės paramos platformos kūrimą, taip pat valstybėms narėms skirtas gaires dėl tam tikrų maisto nuostolių ar žemės ūkio šalutinių produktų pavertimo energija;

24. pabrėžia, kad energijos poreikis turėtų būti tenkinamas naudojant atliekas ir šalutinius produktus, kurie nėra naudingi jokiam kitame procese, užimančiame aukštesnę vietą atliekų tvarkymo hierarchijoje;

25. pabrėžia, kad norint sėkmingai kovoti su maisto švaistymu persvarstytoje Atliekų tvarkymo politikos pagrindų direktyvoje taip pat reikia numatyti aukštą perdirbimo lygį ir biomasės pakopinio principo integraciją ES energetikos politikoje;

26. pabrėžia, kad reikia nustatyti reikalavimą valstybėms narėms kasmet pranešti Komisijai apie tam tikrais metais susidariusį maisto atliekų kiekį;

27. ragina valstybes nares savo atliekų prevencijos programose nustatyti konkrečias maisto atliekų prevencijos priemones; ragina valstybes nares visų pirma sudaryti savanoriškus susitarimus ir numatyti ekonominių ir fiskalinių paskatas už maisto dovanojimą ir maisto atliekų mažinimą;

28. visų pirma mano, kad valstybės narės, siekdamos užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą ir aukštos kokybės produktą, įskaitant kompostą ir degazuotąjį substratą, turėtų skatinti kompostavimą namuose ir užtikrinti atskirą biologinių atliekų surinkimą jų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, kad būtų atliekamas šių atliekų biologinis grąžinamasis perdirbimas; be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų uždrausta biologines atliekas šalinti sąvartynuose;

29. pažymi, kad kompostui ir dirvožemiui, o po to – gėlam vandeniui ir jūrų ekosistemoms kyla su plastiko ir metalo kiekiu maisto atliekose susijusi taršos rizika, ir primygtinai ragina kuo labiau sumažinti šį taršos maršrutą; be to, primena, kad direktyva dėl nuotekų dumblo naudojimo žemės ūkyje siekiama kuo labiau sumažinti taršą žemės ūkio paskirties dirvožemyje; todėl ragina apdairiai apsvarstyti galimybę sumaišyti atliekų srautus ir atitinkamas apsaugos priemones;

30. pabrėžia, kad svarbiausia yra maisto sauga ir kad maisto atliekų mažinimo priemonės neturi pakenkti dabartiniams maisto produktų saugos standartams; pabrėžia, kad kovojant su maisto švaistymu neturėtų būti kenkiama nei maisto saugos ir aplinkos apsaugos standartams, nei gyvūnų apsaugos standartams, ypač gyvūnų sveikatai ir gerovei;

31. ragina Komisiją skatinti kompetentingas valdžios institucijas valstybėse narėse priimti priemones, skirtas kontroliuoti maisto saugai sveikatos požiūriu, kai tik to reikia, siekiant įgyti piliečių ir vartotojų pasitikėjimą politika, kuria siekiama mažinti maisto švaistymą;

32. primena, kad maisto atliekų susidarymo prevencija yra prioritetinis veiksmas, kuris turi būti įgyvendintas, siekiant tinkamo atliekų tvarkymo vadovaujantis žiedinės ekonomikos principais; vis dėlto pabrėžia, kad šiuo metu neįmanoma visiškai panaikinti maisto atliekų susidarymo; todėl laiko būtina nustatyti privalomas ES lygmens priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad maisto atliekos galėtų būti paverstos naujais išteklių šaltiniais;

33. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti ekonomines paskatas remiant nesuvarcato maisto, kurį galima persikirstyti labdaros įstaigoms arba pakartotinai panaudoti antriniam tikslui, kuriuo užkertamas kelias maisto švaistymui, surinkimą, pavyzdžiui, nesuvarcato maisto pavertimą vertingu ištekliumi, integruojant jį į gyvulių ir naminių gyvūnų pašarų gamybą;

34. atkreipia dėmesį į galimybes optimaliai panaudoti neišvengiamai prarandamus arba išmetamus maisto produktus bei maisto grandinės šalutinius produktus, ypač gyvūninės kilmės, gaminant pašarus, perdirbant maistingąsias medžiagas ir gaminant dirvožemio gerinimo medžiagas, ir į jų svarbą pirminei gamybai;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

35. pabrėžia, kad į Direktyvą 2008/98/EB įtrauktos veiksmingesnės Europos nuostatos galėtų padėti gerokai sumažinti maisto atliekų kiekį; todėl ragina Komisiją, visų pirma pasitelkiant programą „Horizontas 2020“, remti projektus, skirtus žemės ūkio ir pramonės sąveikai palengvinti, kuriuose dalyvauja žemės ūkio maisto produktų įmonės;
36. pakartoja, kad Komisija ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. turėtų parengti ataskaitą, kurioje būtų įvertintas horizontaliųjų visų politikos sričių tausaus vartojimo ir gamybos sektoriaus reguliavimo priemonių poreikis, ir parengti poveikio ataskaitą, siekdama nustatyti, kokių nuostatų sąveika trukdo plėtoti įvairių sektorių tarpusavio sąveiką ir trukdo naudoti šalutinius produktus;
37. pabrėžia, kad išteklių ir maisto produktų, kurie priešingu atveju taptų atliekomis, naudojimas nėra kliūtis poreikiui užtikrinti gerą tiekimo valdymą ir išmintingą maisto grandinės valdymą, kuris neleistų susidaryti sistemingam struktūriniam pertekliui;
38. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti naudoti daugiau nebevertotinų maisto produktų ir visos maisto grandinės šalutinių produktų pašarų gamybai;
39. ragina Komisiją išnagrinėti teisinę kliūtis, kylančias norint panaudoti nebevertotinus maisto produktus gaminant pašarus, ir skatinti mokslinius tyrimus šioje srityje, ir kartu pabrėžia, jog būtina gerinti atsekamumą, atitiktį biologinio saugumo standartams ir atskyrimo ir apdorojimo procesų, kuriais visiškai panaikinamas pavojus maisto saugai, taikymą;
40. palankiai vertina neseniai sukurtą ES maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos platformą, kuria siekiama nustatyti prioritetinius veiksmus, kurie turi būti įgyvendinti ES lygmeniu, siekiant užkirsti kelią maisto nuostoliams ir švaistymui, ir palengvinti susijusių dalyvių keitimąsi informacija; todėl pabrėžia, kad pageidautinas atitinkamas Europos Parlamento dalyvavimas platformos veikloje; ragina Komisiją pateikti Parlamentui tikslų šiuo metu vykdomų veiksmų sąrašą, išdėstyti numatytus tikslus ir tarpinius tikslus, taip pat nurodyti, kokia pažanga padaryta bendros metodikos ir maisto dovanojimo srityse; mano, kad platforma galėtų būti tinkama priemonė, skirta stebėti, ne tik kiek maisto yra iššvaistoma, bet ir koks yra maisto perteklius ir kiek jo yra perdirbama; vis dėlto yra įsitikinęs, kad tai gali būti tik pirmas žingsnis sprendžiant maisto atliekų problemą;
41. prašo Komisijos ES maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos platformos dokumentus išversti į visas 24 ES kalbas;
42. ragina ES maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos platformą, be kita ko, remti įvairių vartotojų informacijos kanalų ir vartotojų informacijos ir maisto produktų švietimo programų kūrimą; primygtinai ragina platformos narius palengvinti vietos suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą maisto atliekų prevencijos srityje ir dovanojimo iniciatyvas, daugiausia dėmesio skiriant atitinkamų sandorio sąnaudų mažinimui; pakartoja, kad svarbu keistis geriausia patirtimi, susiejant žinias ir vengiant dubliavimo su kitais svarbiais forumais, pavyzdžiui, ES mažmeninių rinkų forumu tvarumo klausimais, Europos tvaraus maisto vartojimo ir gamybos apskritojo stalo diskusijomis, aukšto lygio forumu geresniam maisto tiekimo grandinės veikimui ir vartojimo prekių forumu;
43. ragina Komisiją naudojantis ES maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos platforma įvertinti geriausia patirtį, jau įgyvendintą skirtingose valstybėse narėse, siekiant geriau apibrėžti veiksmingiausias priemones maisto atliekoms mažinti;
44. mano, kad siekiant kiek įmanoma sumažinti maisto švaistymą reikia įtraukti visus maisto tiekimo grandinės dalyvius ir kiekviename sektoriuje spręsti skirtingas švaistymo priežastis; todėl ragina Komisiją visoje maisto grandinėje atlikti tyrimą siekiant nustatyti, kuriuose maisto sektoriuose susidaro daugiausia maisto atliekų ir kokiais sprendimais būtų galima sumažinti jų kiekį;
45. ragina Komisiją ir valstybes nares keistis sėkminga suinteresuotųjų subjektų jau naudojama maisto atliekų mažinimo patirtimi ir išteklių išsaugojimo metodais, juos skatinti ir remti; ragina valstybes nares ir vietas bei regionines valdžios institucijas konsultuotis su suinteresuotaisiais subjektais dėl tikslių sektorių priemonių, kurių reikia imtis siekiant užkirsti kelią maisto švaistymui;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

46. pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės visų pirma turėtų konsultuotis su visais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat ir žemės ūkio sektoriuje, ir atlikti poveikio vertinimą dėl bet kokių siūlomų priemonių įgyvendinimo, kad visoje Sąjungoje būtų užkirstas kelias maisto švaistymui;

47. ragina Komisiją, valstybes nares ir regionines ir vietos valdžios institucijas, bendradarbiaujant su visais suinteresuotaisiais subjektais, imtis veiksmų siekiant padidinti supratimą, visų pirma vartotojų, ką reiškia datų žymėjimas etiketėse („geriausias iki...“ ir „suvartoti iki...“), rengiant informavimo ir švietimo kampanijas ir sudarant palankesnes sąlygas gauti ir teikti visapusišką ir suprantamą informaciją apie produktus; atkreipia dėmesį į tai, kad ženklėjimas dviem produkto galiojimo datomis, pavyzdžiui, „parduoti iki“ ir „suvartoti iki“ ant to paties produkto gali turėti neigiamą poveikį vartotojų sprendimams dėl maisto tvarkymo; pabrėžia, kaip svarbu vartotojams suteikti daugiau galimybių ir padėti jiems priimti informaciją pagrįstus sprendimus;

48. ragina Komisiją atliekant dabartinę vertinimą visų pirma atkreipti dėmesį į šiuos aspektus: ar esami ES teisės aktai ir skirtingose valstybėse narėse naudojama datų žymėjimo „geriausias iki...“ ir „suvartoti iki...“ praktika atitinka paskirtį; ar reikėtų persvarstyti sąvokas „geriausias iki...“ ir „suvartoti iki...“, kad vartotojams jas būtų lengviau suprasti; ar būtų naudinga panaikinti kai kurias datas nuo produktų pakuočių, kai nekyla joks pavojus sveikatai ir aplinkai, ir ar būtų tinkama parengti ES lygmens gaires šioje srityje; prašo Komisijos atlikti mokslinį tyrimą, kad būtų įvertinta sąsaja tarp datos žymėjimo ir maisto atliekų prevencijos;

49. palankiai vertina kai kurių stambiųjų mažmenininkų iniciatyvą skatinti maisto produktų kainų keitimo atsižvelgiant į jų galiojimo datą priemones, siekiant didinti vartotojų sąmoningumą ir skatinti pirkti produktus, kurių galiojimo laikas greitai baigsis;

50. kadangi praėjus „suvartoti iki...“ datai daugelis maisto produktų keletą dienų bent iš dalies išsaugo savo juslines ir maistines savybes ir gali būti vartojami, jei laikomasi maisto saugos principų, ragina Komisiją nustatyti logistikos ir organizavimo modelius, kuriuos taikant būtų galima visiškai saugiai perdirbti visų rūšių iki tos datos neparduotus produktus;

51. ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę taikyti skirtingas kainas atsižvelgiant į produktų galiojimo datą kaip priemonę, kuria būtų sumažintas atliekomis tampančio valgomo maisto kiekis; manoma, kad maisto švaistymas paskirstymo etape gali būti labai sumažintas nustačius nuolaidas, proporcingas laikui, likusiam iki produkto galiojimo pabaigos; mano, kad tokia praktika (šiuo metu ji taikoma savanoriškai) turėtų būti remiama ir skatinama;

52. prašo Komisijos atnaujinti maisto produktų, ant kurių šiuo metu nereikalinga žyma „geriausias iki“, sąrašą, siekiant sumažinti maisto atliekų kiekį;

53. mano, kad reikia daugiau konkreitiems produktams pritaikytų mokslinių tyrimų ir informacijos galiojimo datų klausimu, taip pat reikia skatinti ir didinti šviežių ir nesupakuotų produktų vartojimą ir mažinti ilgai galiojančių supakuotų produktų kiekį ir trumpinti jų saugojimo laiką;

54. ragina Komisiją, valstybes nares, regionines ir vietos valdžios institucijas ir suinteresuotuosius subjektus rengti informacines kampanijas siekiant didinti vartotojų ir visų maisto grandinės dalyvių supratimą apie maisto atliekų prevenciją, maisto saugą, maisto vertę ir gerą maisto tvarkymo, valdymo ir vartojimo praktiką; pabrėžia, kad tokios iniciatyvos turėtų atkreipti dėmesį ne tik į kovos su maisto švaistymu teigiamą poveikį aplinkai, bet ir į ekonominę bei socialinę naudą; ragina taikyti ir skatinti šiuolaikines informacijos priemones, pavyzdžiui, mobiliųjų prietaikų naudojimą norint pasiekti jaunesnes kartas, kurios daugiausia naudojasi skaitmenine žiniasklaida; ragina tinkamai spręsti maisto švaistymo ir bado problemą – vieną rimčiausių šių laikų problemų; pabrėžia solidarumo ir dalijimosi su labiausiai nepasiturinčiais asmenimis poreikį;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

55. primygtinai ragina Tarybą ir Komisiją vienus metus pavadinti Europos kovos su maisto švaistymu metais, nes tai būtų svarbi ES piliečių informavimo ir jų sąmoningumo didinimo iniciatyva; taip pat ragina atkreipti nacionalinių vyriausybių dėmesį į šią svarbią temą ir skirti pakankamai lėšų artimiausios ateities uždaviniams spręsti;

56. pabrėžia, kad svarbu šviesti vaikus ir įtraukti juos į maisto atliekų mažinimo darbą; pažymi, kad Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 34/2016 dėl kovos su maisto atliekomis buvo pabrėžta, kaip svarbu įtraukti su maisto atliekomis susijusią švietimo veiklą į daržovių ir pieno vartojimo skatinimo mokyklose programas, ir praneša, kad visos valstybės narės tai padarė; ragina valstybių narių kompetentingas institucijas visapusiškai išnaudoti galimybes šių programų, kuriomis siekiama ugdyti gerus jaunimo mitybos įpročius ir suteikti galimybių įgyti žinių apie šviežią maistą ir žemės ūkio gamybos procesus;

57. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti namų ūkius nešvaistyti maisto – reklamuoti kas savaitinę maisto likučių dieną ir informuoti žmones apie geriausią maisto pirkimo ir gaminimo patirtį, kurią taikydami vartotojai mažintų maisto švaistymą;

58. pabrėžia, kad siekiant sumažinti produktų švaistymą, svarbu tinkamai pritaikyti produktų platinimo, laikymo ir pakavimo tvarką atsižvelgiant į kiekvieno produkto ypatybes ir vartotojų poreikius;

59. pabrėžia, kad siekiant sumažinti maisto švaistymą svarbu tinkamai parinkti platinimo ir laikymo būdus atsižvelgiant į kiekvieno gaminio savybes;

60. ragina Komisiją, valstybes nares ir suinteresuotuosius subjektus geriau informuoti vartotojus apie laikymo ir (arba) pakartotinio produktų panaudojimo būdus;

61. pabrėžia, kad vietos valdžios institucijos ir savivaldybių įmonės, taip pat mažmenininkai ir žiniasklaida atlieka svarbų vaidmenį teikiant piliečiams informaciją ir pagalbą, kaip geriausia laikyti ir (arba) naudoti maistą, kad jis nebūtų švaistomas arba kad jo būtų švaistoma kuo mažiau;

62. ragina Komisiją bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis paskelbti rekomendacijas dėl šaldymo temperatūrų, nes yra įrodyta, kad netinkamoje temperatūroje laikomas maistas dar nepasibaigus galiojimo laikui tampa nevalgomas ir be reikalo pavirsta atliekomis; pabrėžia, kad suderinus temperatūrą visoje maisto tiekimo grandinėje būtų galima pagerinti produktų konservavimą ir sumažinti maisto švaistymą, kai produktai transportuojami į užsienį ir ten parduodami;

63. pažymi, kad reikia gerinti gamybos planavimą žemės ūkio produktų sektoriuje, siekiant sumažinti maisto perteklių; tačiau pabrėžia, kad šiuo metu nedidelis maisto pertekliaus kiekis yra svarbus visos maisto tiekimo grandinės fiziologinis veiksnys, be to, ši perteklių taip pat lemia nekontroliuojami išorės veiksniai; todėl mano, kad siekiant išvengti perteklinio maisto virtimo atliekomis galėtų būti svarbios dovanojimui skatinti skirtos priemonės;

64. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti inovacijas ir investicijas į perdirbimo technologijas žemės ūkio gamybos sektoriuje, stengiantis sumažinti maisto švaistymą maisto tiekimo grandinėje ir maisto gamybos nuostolius šeimos ūkiuose;

65. ragina valstybes nares naudotis Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai (EŽŪFKP), kad sumažintų maisto atliekas pirminės gamybos ir perdirbimo sektoriuose;

66. pabrėžia, kad svarbu ūkininkus sutelkti į kooperatyvus ar profesines asociacijas, kad, didinant jų žinias apie rinkas, suteikiant galimybę kurti veiksmingesnes programas, maisto ekonomiją ir gerinant jų galimybes parduoti savo gaminius, būtų sumažinti maisto nuostoliai;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

67. atkreipia dėmesį, kad bendradarbiavimas, pavyzdžiui, jungiantis į gamintojų organizacijas ar kitų formų struktūras, pvz. tarpšakines organizacijas ir kooperatyvus, yra svarbus siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą inovacijoms ir pritraukti daugiau investicijų apdorojimo technologijoms, kaip antai kompostavimo ir anaerobinio skaidymo, jei tinkama, arba tolesnio produktų perdirbimo technologijoms, kuriomis naudodamiesi ūkininkai galėtų gauti naujų produktų, patekti į naujas rinkas ir pritraukti naujų vartotojų; atsižvelgdamas į tai primena, kad struktūrizavus sektorius ir naudojant sutartis galima geriau valdyti gamybą ir veiksmingiau kovoti su maisto švaistymu; mano, kad tai būtina daryti vietos ar regiono lygmenimis, kad būtų laikomasi artumo principo;

68. atkreipia dėmesį į bendradarbiavimo ir skaitmeninimo naudą, nes galima geriau susipažinti su duomenimis ir paklausos prognozėmis, ir išankstinių gamybos planų rengimo naudą ūkininkams, nes tai padeda jiems suderinti gamybą ir paklausą, geriau derinti savo veiksmus su kitais maisto tiekimo grandinės sektoriais ir mažinti išmetamų produktų kiekį; atsižvelgdamas į tai, kad mažinti neišvengiamų maisto atliekų kiekį iš esmės yra sudėtinga, pabrėžia, kad turėtų būti skatinama veiksmingai panaudoti maisto atliekas, taip pat bioekonomikos srityje;

69. mano, kad, siekiant geriau suderinti produktų pasiūlą ir paklausą, ženklavimo taisyklės, susijusios su atitinkamos informacijos apie sudedamųjų dalių kilmę ir gamybos bei perdirbimo technologijas pateikimu, suteiktų vartotojams galimybę sąmoningiau rinktis pirkinius ir taip padarytų netiesioginę įtaką gamybai, taip pat teigiamą poveikį aplinkos apsaugos, ekonominiu ir socialiniu požiūriais;

70. ragina Komisiją ir valstybes nares geriau informuoti ūkininkus ir vartotojus apie efektyvesnę energijos, vandens ir gamtos išteklių valdymą maisto grandinėje, kad būtų gerokai sumažintas išteklių ir maisto švaistymas, siekiant sumažinti gamybos sąnaudas ir maistinių medžiagų švaistymą ir padidinti ūkininkavimo sistemų inovacijas ir tvarumą;

71. mano, kad reikia daugiau tyrimų ir informacijos apie tai, kaip aplinką tausojančiais būdais išvengti maisto atliekų pirminės gamybos srityje ir pakeisti išteklių švaistymo praktiką žemės ūkio gamybos, maisto perdirbimo ar platinimo srityse;

72. pabrėžia, kad norėdami kuo labiau sumažinti maisto atliekų kiekį, ūkininkai turėtų tiek techniniu, tiek ekonominiu požiūriu naudoti savo produktus taip, kad ištekliai būtų naudojami kuo efektyviau;

73. mano, kad ūkininkų ir bendruomenių vykdomos iniciatyvos, kuriomis kuriamos produktų, kurie paprastai nepatektų į maisto grandinę, rinkos, gali padėti priimti tvarius ir perspektyvius ekonominius sprendimus ir suteikti vertę produktams, kurie priešingu atveju būtų išmesti, ir pabrėžia ūkininkų ir bendruomenių vykdomų socialinių inovacijų projektų, kaip antai perteklinių maisto produktų kaupimo ir dovanojimo pagalbos maistu asociacijoms, įskaitant maisto bankus, potencialą; ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti tokią praktiką ir skatinti ją BŽŪP antrojo ramsčio lėšomis;

74. pabrėžia, kad, siekiant sumažinti švaistymą gamybos etape, reikėtų naudoti novatoriškus metodus ir technologijas, kurie suteiktų galimybę optimizuoti darbą laukuose ir perdirbti tuos produktus, kurie neatitinka rinkos standartų;

75. atkreipia dėmesį į tai, kad dideli visiškai tinkamų valgyti vaisių ir daržovių kiekiai nepasiekia rinkos dėl estetinių priežasčių ir nustatytų prekybos standartų; pažymi, kad yra sėkmingų iniciatyvų, kurias įgyvendinant tokie produktai panaudojami, ir ragina suinteresuotuosius subjektus didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuose skatinti tokią praktiką; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti prekybos vietas, kuriose būtų prekiaujama standartų neatitinkančiais produktais, plėtrą, ir atlikti mokslinius tyrimus apie rinkodaros standartų ir maisto atliekų ryšį šiuo atžvilgiu;

76. ragina Komisiją ir valstybes nares drauge imtis veiksmų siekiant padaryti įtaką Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) viešiesiems standartams, turint tikslą vengti išteklių švaistymo užkertant kelią maisto atliekų susidarymui;

77. laikosi nuomonės, kad sustiprinus gamintojų bendradarbiavimą ir pasitelkus gamintojų organizacijas būtų galima sudaryti sąlygas ir skatinti galimybes patekti į antrinę rinką, pasiūlyti kitų realizavimo rinkų ir alternatyvių būdų, kaip panaudoti perteklinius maisto produktus, kurie priešingu atveju būtų suariami į dirvą arba išmetami, teikiant pirmenybę pakartotiniam, žmonėms vartoti skirtam naudojimui, pavyzdžiui, parduodant perdirbtus žemės ūkio maisto produktus, ir prekiaujant vietos turguose;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

78. atkreipia dėmesį į tai, kad tuos produktus, kuriuos dar galima panaudoti ne maistui, pvz., iš jų pagaminti pašarus, jais tręšti laukus arba juos panaudoti kompostui ir energijai gaminti, reikėtų aiškiai atskirti nuo tų, kurie laikomi atliekomis, siekiant netrukdyti jų pakartotinai panaudoti;
79. pažymi, kad išmetamo derliaus kiekį būtų galima sumažinti, jeigu jis būtų parduodamas tiesiogiai vartotojams, pavyzdžiui, ūkininkų turguose arba žemės ūkio produktų parduotuvėse, formuojant trumpus platinimo kanalus ir perkant vietos produktus, kurie mažai perdirbti;
80. ragina valstybes nares ir Komisiją skatinti vietos maisto produktų vartojimą ir remti trumpas tiekimo grandines ir žemės ūkio produktų pardavimą namuose;
81. pabrėžia, kad vietos ir regioniniai produktai, taip pat bendruomenės remiamos žemės ūkio sistemos, sudaro galimybę trumpesnėms tiekimo grandinėms, kuriomis didinami produktų kokybės standartai ir remiami sezoniniai poreikiai ir taip teikiama didelė socialinė ir ekonominė nauda bei nauda aplinkai;
82. mano, kad trumpos tiekimo grandinės gali atlikti labai svarbų vaidmenį mažinant maisto atliekų ir perteklinių pakuočių kiekį, trumpinant maisto grandines, teikiant kokybiškesnę maistą ir skaidriai nurodant maisto grandines, ir taip stiprinti kaimo bendruomenių ekonominį gyvybingumą;
83. ragina skatinti vartoti sezoninius kiekvienoje ES valstybėje narėje užauginamus vaisius ir daržoves;
84. ragina ypatingai rūpintis gyvulių gerove;
85. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių siekiant sumažinti prastos gyvūnų gerovės nulemtus nuostolius;
86. pabrėžia, kad nesąžininga įmonių prekybos veikla maisto grandinėje gali smarkiai prisidėti prie maisto švaistymo; ragina Komisiją ir valstybes nares ištirti, kaip dėl nesąžiningos prekybos praktikos maisto tiekimo grandinėje susidaro maisto atliekos ir, jei reikia, sukurti atitinkamą sistemą, kad su tokia praktika būtų kovojama;
87. mano, kad išsprendus nesąžiningos prekybos problemą pagerės ūkininkų, kurie yra silpniausia grandinės dalis, padėtis, ir sumažinus perteklinę gamybą ir pertekliaus kaupimąsi, būtų galima padėti ne tik stabilizuoti kainas ir užtikrinti ūkininkams sąžiningas ir pelningas supirkimo kainas, bet ir sumažinti tiek maisto švaistymą visoje grandinėje, tiek šeimos ūkių patiriamus nuostolius; pažymi, kad mokant sąžiningesnę kainą gamintojams padidėtų produktų vertė ir atitinkamai būtų sumažintas maisto švaistymas paskutiniuose tiekimo grandinės etapuose;
88. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos bei suinteresuotieji subjektai yra labiausiai atsakingi įgyvendinant maisto atliekų mažinimo ir prevencijos programas, ir ragina Komisiją ir valstybes nares į tai atsižvelgti visuose proceso etapuose;
89. ragina Komisiją pripažinti viešųjų agentūrų vaidmenį, kurį jos atlieka teikdamos visuotinės svarbos paslaugas atliekų tvarkymo srityje ir kovodamos su maisto švaistymu, ir įmonių (pvz., MVI) pastangas, kuriomis jos tiesiogiai prisideda prie žiedinės ekonomikos;
90. ragina valstybes nares skatinti vietos valdžios institucijas, pilietinę visuomenę, prekybos centrus ir kitus suinteresuotuosius subjektus remti maisto atliekų mažinimo iniciatyvas ir prisidėti prie vietinio maisto strategijos, pavyzdžiui, informuoti vartotojus, naudojant mobiliojo telefono programėlę, apie neparduotą maistą, derinant paklausą ir pasiūlą;
91. palankiai vertina valgyklų, kuriose vartoti tinkamą maistą galima palikti nepasiturintiems asmenims (angl. *foodsharing*), steigimą; ragina supaprastinti visas procedūras, kad būtų paprasčiau steigti tokias vietas;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

92. mano, kad ES didžiausia kliūtis vis dar tinkamo vartoti perteklinio maisto tiekimui asmenims, kuriems reikalinga parama – platinimo kanalų trūkumas arba kartais – visiškas jų nebuvimas; pažymi, kad labdaros organizacijos ir valstybinės ar vietos valdžios valdomos socialinio darbo įstaigos neturi pakankamai materialinių ar žmogiškųjų išteklių, kad galėtų pervežti ir paskirstyti vis dar tinkamą vartoti maistą, skirtą labdarai; pažymi, kad tai ypač aktualu nepalankiausioje padėtyje esantiems regionams;
93. pažymi, kad maisto pramonėje jau imtasi iniciatyvų mažinti maisto atliekas stiprinant bendradarbiavimą su pagalbos maistu asociacijomis, įskaitant maisto bankus, visoje Europoje;
94. ragina Komisiją skatinti valstybėse narėse sudaryti susitarimus, kuriose būtų siūloma, kad mažmeninės prekybos sektoriaus subjektai neparduotus produktus dalytų labdaros asociacijoms;
95. ragina labiau įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus, siekiant užtikrinti, kad bet koks maisto produktas, kurio galiojimas greitai baigsis, visų pirma būtų paaukotas labdaros organizacijoms; vis dėlto pažymi, kad maisto dovanojimui vis dar kyla kliūčių, daugiausia teisinio pobūdžio; ragina Komisiją patikslinti teisinių nuostatų, kuriomis užkertamas kelias maisto dovanojimui, aiškinimą;
96. yra susirūpinęs dėl to, kad atitinkamų ES teisės aktų, susijusių su maisto atliekomis, maistu ir pašarais, išaiškinimas siekiant palengvinti maisto dovanojimą ir buvusių maisto produktų panaudojimą gyvūnų pašarams, kurį buvo rengiamasi atlikti 2016 m. ⁽¹⁾, dar neatliktas;
97. palankiai vertina ES maisto dovanojimo gairių projektą kaip pirmąjį žingsnį teisinga kryptimi; tačiau, atsižvelgdamas į tai, kad ES teisės aktuose yra daug kliūčių maisto dovanojimui, mano, kad reikia toliau skatinti neparduoto maisto visoje maisto tiekimo grandinėje dovanojimą, parengiant teisės aktų pakeitimus;
98. ragina Komisiją ištirti galimybes, ar dovanoti maistą labdaros įstaigoms galėtų įmonės gamybos šalyje, nepriklausomai nuo produkto pakuotės kalbos; atkreipia dėmesį į tai, kad minėtų prekių dovanojimas turėtų būti galimas, kai informacija, kuri yra svarbi išlaikant maisto produktų saugą, pvz., apie alergenų, būtų prieinama gavėjams oficialiomis jų valstybių narių kalbomis;
99. ragina Komisiją ir valstybes nares palengvinti vietos ir regionų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą maisto dovanojimo srityje, mažinant sandorių išlaidas, kad būtų galima sumažinti dalyvavimo reikalavimus, pvz., siūlant šablonines priemones, kurios gali būti pritaikytos prie konkrečių vietos poreikių ir panaudotos vietos veikėjų, kad atitiktų maisto pertekliaus pasiūlą ir paklausą, ir efektyviau organizuoti logistiką;
100. palankiai vertina socialinių maisto prekių parduotuvių steigimą, taip pat viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę su labdaros organizacijomis, siekiant kuo geriau panaudoti valgomą, bet neparduotiną maistą;
101. ragina valstybes nares užtikrinti institucinę ir finansinę paramą socialiniams prekybos centrams, nes jie yra pagrindinis maisto dovanojimo tarpininkas;
102. ragina maisto tvarkymo subjektus, kurie nemokamai atiduoda perteklinį maistą, parengti tinkamą veiklos praktiką, siekiant užtikrinti sanitarinę maisto saugą ir higienos reikalavimų laikymąsi, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 852/2004;
103. pabrėžia, kad svarbus vaidmuo tenka nacionalinės valdžios institucijoms siekiant padėti veikėjams visoje maisto produktų tiekimo grandinėje naudoti valgomą maistą ir besibaigiančio galiojimo maistą, laikantis greičiau skatinamojo, o ne baudžiamojo požiūrio įgyvendinant maisto saugos taisykles;
104. ragina Komisiją ištirti galimybę priimti „gerojo samariečio“ teisės aktus ir galimą jų poveikį; ragina Komisiją patikslinti, kaip tokiais teisės aktais, kaip Reglamentu (EB) Nr. 178/2002 ir Direktyva 85/374/EEB, reglamentuojama atsakomybė maisto dovanojimo srityje;

⁽¹⁾ Komisijos komunikato COM(2015)0614 priedas.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

105. ragina Komisiją pasiūlyti PVM direktyvos pakeitimą, kuriuo būtų aiškiai numatytas atleidimas nuo mokesčio dovanojant maistą; ragina valstybes nares remtis Komisijos rekomendacijomis ir nustatyti nedidelį ar beveik lygų nuliui PVM, jeigu maistas yra dovanojamas iki galutinės vartojimo datos likus nedaug laiko arba tada, kai maisto produktai sunkiai parduodami;

106. ragina Komisiją papildyti 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF)⁽¹⁾ su įgyvendinimo aktu, kuriuo bus reglamentuojamas intervencinių atsargų, sukurtų pagal BŽŪP, panaudojimas ir skatinama pasinaudoti EPLSAF, siekiant palengvinti maisto dovanojimą finansuojant rinkimo, vežimo, sandėliavimo ir paskirstymo išlaidas; ragina vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijas remti maisto dovanojimo infrastruktūros kūrimą regionuose ir teritorijose, kur ji neegzistuoja, yra nepakankama arba neturi tinkamų pajėgumų;

107. ragina Komisiją ir valstybes nares nenukreipti EPSAF išteklių, paskirtų maisto bankams ir labdaros organizacijoms, kitoms tikslinėms grupėms;

108. atkreipia dėmesį į tai, kad maisto dovanojimas negali būti vertinamas kaip akivaizdi priemonė siekiant išspręsti pagrindines skurdo problemas; todėl pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis nereikia turėti nerealių lūkesčių; maisto dovanojimas negali ir sušvelninti socialinių problemų, ir užkirsti kelio maisto atliekų susidarymui; todėl ragina Komisiją imtis ryžtingesnių veikslių skurdo prevencijos srityje;

109. prašo Komisijos ir valstybių narių būti budriems maisto dovanojimo klausimu ir užtikrinti, kad dovanojimu nebūtų kuriama alternatyvi rinka, nes tokiu atveju asmenys, kurie turi realų poreikį, negalėtų gauti šių maisto produktų, o maistą dovanojantiems subjektams nebūtų paskatų to daryti;

110. prašo Komisijos ir valstybių narių, neužkraunant nereikalingos naštos MVĮ ir savanorių organizacijoms, atidžiai stebėti maisto dovanojimo sritį ir įsitikinti, kad maisto produktai nebūtų nusavinami ir parduodami alternatyviose rinkose, nes tokiu atveju žmonės, kuriems reikalinga parama, negalėtų pasinaudoti dovanojamu maistu, o prekybininkai būtų atgrasyti dovanoti maistą, kas galiausiai sukeltų nesąžiningos konkurencijos pavojų;

111. ragina visus maisto tiekimo grandinės veikėjus kartu imtis atsakomybės ir įgyvendinti Bendrą deklaraciją dėl maisto švaistymo „Svarbus kiekvienas trupinys“ ir „Mažmenininkų susitarimas dėl atliekų“; atkreipia dėmesį į tai, kad mažmeninės prekybos sektoriuje kiekvieną dieną dalyvauja milijonai vartotojų, ir jis turi unikalią galimybę padėti gilinti žinias ir didinti informuotumą apie maisto atliekas, tuo palengvindamas informacija pagrįstų sprendimų priėmimą; pabrėžia, kad rinkodaros praktika, pavyzdžiui, „pirkdami vieną, vieną gausite nemokamai“ padidina riziką, kad vartotojai pirs daugiau nei gali suvartoti; šioje srityje taip pat pabrėžia poreikį siūlyti mažesnių dydžių pakuotes mažesniems namų ūkiams; palankiai vertina tai, kad kai kurie mažmenininkai trumpo galiojimo maisto produktus parduoda su nuolaidomis, bet mano, kad tokia praktika turėtų būti taikoma plačiau;

112. pakartoja, kad kiaušinių atliekų klausimas vis dar yra viena iš pagrindinių mažmenininkų problemų; ragina Komisiją ieškoti būdų, kaip sumažinti kiaušinių atliekas, atsižvelgiant į EFSA mokslinį rizikos vertinimą, taip pat ragina valstybes nares tinkamai informuoti vartotojus apie šią svarbią problemą;

113. ragina Komisiją atlikti tyrimą dėl bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) ir bendros žuvininkystės politikos (BŽP) reformų poveikio maisto atliekų susidarymui ir mažinimui;

114. pabrėžia, kad ūkininkų pragyvenimo šaltinis priklauso nuo produktų, už kuriuos mokamos pelningos kainos, patekimo į rinką sąžiningomis sąlygomis, o produkcijos nuostoliai ūkyje, įskaitant produkcijos nuostolius dėl ekstremalių ar neįprastų klimato veiksnių, produkciją, kuriai pakenkė gaivalinė nelaimė ar kuri sunaikinta dėl prarastos rinkos arba žemų kainų, ūkininkams reiškia investicijų ir pajamų netekimą; todėl pažymi, kad kainų svyravimas žemės ūkio rinkose daro poveikį gamybai ir ūkininkų pajamoms ir gali būti maisto švaistymo priežastis, todėl BŽŪP turi būti numatytos atitinkamos kainų svyravimo švelninimo priemonės;

⁽¹⁾ OL L 72, 2014 3 12, p. 1.

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

115. pabrėžia, kad Komisija dar neatliko tyrimo, kad nustatytų skirtingų reformų poveikį žemės ūkio gamybos mastui ir jos poveikį maisto atliekoms, todėl ragina Komisiją įtraukti maisto atliekų klausimą plėtojant savo būsimą politiką ir įgyvendinant BŽŪP;

116. pabrėžia, kad maisto švaistymas gamybos etapu galimas ir dėl mūsų gamybos struktūros pablogėjimo, nes pablogėjo dirvožemis, sumažėjo biologinė įvairovė (mažiau augalų apdulkinama) bei nuskurdo gamtos išteklių; – į tai reikia tinkamai atsižvelgti ateityje plėtojant žemės ūkį ir formuojant BŽŪP;

117. ragina valstybes nares išnaudoti visas Europos žuvininkystės fondo (EŽF) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) teikiamas galimybes, siekiant sumažinti maisto atliekas dėl žuvų išmetimo į jūrą ir pagerinti akvakultūros organizmų išgyvenimo lygį;

118. tikisi, kad bendroje žuvininkystės politikoje numatytas įpareigojimas iškrauti laimikį, kuris šiuo metu laipsniškai įvedamas, prisidės renkantis selektyvesnius žvejybos įrankius ir praktiką, ir galiausiai į jūrą bus išmetama mažiau žuvų; tačiau pažymi, kad įpareigojimas iškrauti laimikį netaikomas visoms žuvims, todėl reikia papildomų priemonių;

119. yra susirūpinęs dėl atliekų, susidarancių po žuvų sugavimo, kiekio, atsižvelgiant į tai, kad šios prekės labai greitai genda ir kad dažnai jos itin toli gabenamos perdirbti, pvz., iš Europos į Aziją ir atgal į Europą galutiniam pardavimui;

120. primena vandens naudojimo rodiklio sąvokos svarbą maisto ir pašarų gamybos srityje;

121. primena, kad Reglamente (EB) Nr. 178/2002 nustatyta, jog vanduo taip pat yra maistas, kai jis apgalvotai įpilamas į maistą jį gaminant, ruošiant ar apdorojant, ir kad jis yra itin svarbus visos žemės ūkio produktų tiekimo grandinės strateginis išteklius;

122. pabrėžia, kad kai švaistomas maistas, priklausomai nuo jo gamybai sunaudoto vandens kiekio, tipo ir kokybės, taip pat iššvaistoma daug vandens;

123. primena, kad svarbu gerinti vandentvarką žemės ūkyje, kurti maisto gamybos sistemas su išmaniosiomis vandens technologijomis, didinti vandens ir maisto saugą vietovėse, kurioms labiausiai gresia klimato kaitos pavojus;

124. pabrėžia, kad novatoriški ir aplinką tausojantys sprendimai tokiose srityse, kaip maisto gamybos šalutinių produktų tvarkymas, prekyba maistu, maisto produktų sandėliavimas, skaitmeninės technologijos ir pakuotės, turi didžiulį potencialą sumažinti maisto atliekų kiekį; ragina Komisiją, valstybes nares ir kitus suinteresuotuosius subjektus remti mokslinius tyrimus šiose srityse ir skatinti tvarius ir veiksmingus sprendimus; mano, kad bendradarbiavimu grindžiamos ekonomikos paslaugos yra svarbios didinant informuotumą ir skatinant tvarų vartojimą; ragina Komisiją skatinti inovacijas vykdančią ES biudžeto finansuojamus mokslinių tyrimų projektus ir programas, pavyzdžiui, Europos inovacijų partnerystę;

125. pabrėžia visų tiekimo grandinės veikėjų atsakomybę, įskaitant pakuočių sistemų gamintojus, užkirsti kelią maisto atliekų susidarymui; pabrėžia teigiamą pakavimo medžiagų ir sprendimų įnašą į maisto nuostolių bei maisto atliekų prevenciją tiekimo grandinėje, pvz., pakuočių, kurios mažina maisto nuostolius transportuojant ir sandėliuojant, ilgiau išsaugo maisto kokybę ir užtikrina higieną arba prailgina produktų galiojimo laiką; tačiau pabrėžia, kad pakuotės būtina tinkamai pritaikyti šiems tikslams (t. y. jų turi būti ne per daug ir ne per mažai) ir produktui, taip pat vartotojo poreikiams, kartu atsižvelgiant į supakuoto gaminio, kaip visumos, gyvavimo ciklo perspektyvą, įskaitant dizainą ir pakuotės naudojimą; prašo Komisiją ir valstybes nares įvertinti biologinės kilmės, biologiškai skaidžių ir kompostuojamų maisto pakuočių naudą, atsižvelgiant į poveikį žmogaus sveikatai ir maisto saugumui ir laikantis gyvavimo ciklo požiūriu; pabrėžia, kad maisto atliekų mažinimo tikslai turi būti suderinti su Direktyvoje 94/62/EB nustatytais priemonėmis ir tikslais, ypač tikslu labai sumažinti neperdirbamų pakuočių naudojimą ir perteklinį pakavimą;

2017 m. gegužės 16 d., antradienis

126. ragina Komisiją ir valstybes nares remti veikliųjų ir išmaniųjų su maistu besiliečiančių medžiagų plėtojimą ir diegimą, taip pat kitus inovatyvius sprendimus, kuriuos įgyvendinant didinamas išteklių naudojimo efektyvumas ir prisidedama prie žiedinės ekonomikos kūrimo; atkreipia dėmesį į tai, kad susiję teisės aktai, kuriais reglamentuojamos su maistu besiliečiančios medžiagos, turėtų užtikrinti maksimalią vartotojų apsaugą visų pakuočių medžiagų atveju, įskaitant iš trečiųjų šalių importuotas medžiagas; todėl ragina Komisiją pateikti suderintas ES taisykles dėl su maistu besiliečiančių medžiagų, ir teikti pirmenybę tam, kad būtų parengtos konkrečios ES priemonės, kuriomis reglamentuojama popieriaus ir kartono gamyba, kaip numatyta 2016 m. spalio 6 d. Parlamento rezoliucijoje dėl Reglamento (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, įgyvendinimo ⁽¹⁾;
127. rekomenduoja skatinti savanoriškų geros verslo praktikos kodeksų, parengtų sektorinių organizacijų maisto, aprūpinimo maistu ir gėrimais bei viešbučių sektoriuose, naudojimą, kad būtų siekiama optimaliai panaudoti produktus ir skatinti dovanojimo programas, kurios skirtos perteklinio maisto surinkimui socialinėms reikmėms;
128. ragina valstybes nares skatinti sudaryti susitarimus ar susitarimo memorandumus, siekiant skatinti atsakingą elgseną ir gerąją praktiką, skirtą maisto atliekų mažinimui, pvz., aprūpinti viešojo maitinimo įstaigas pakartotinai naudojamomis pakuotėmis, pagamintomis iš perdirbamų medžiagų, kad klientai galėtų išsinešti savo likusį maistą;
129. rekomenduoja, kad prireikus vietos ir regioniniai bei sezoniniai produktai būtų naudojami aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų ir apgyvendinimo sektoriuose, siekiant sutrumpinti gamybos ir vartojimo grandinę ir atitinkamai sumažinti perdirbimo etapų skaičių, vadinasi, ir atliekų, kurių susidaro įvairiais etapais;
130. pabrėžia, kad skaitmeninio sektoriaus plėtra suteikia daug galimybių užkirsti kelią maisto atliekų susidarymui, visų pirma kuriant maisto išsaugojimo interneto platformas, kuriose viešojo maitinimo įstaigos gali siūlyti neparduotas porcijas mažesnėmis kainomis; atkreipia dėmesį į tai, kad panašūs eksperimentai davė gerų rezultatų valstybėse narėse, kuriose šios iniciatyvos buvo pristatytos;
131. ragina Komisiją pripažinti socialiai atsakingų iniciatyvų, pavyzdžiui, iniciatyvos „Sveikos mitybos standartas“, kurios tikslas – teikti geresnę informaciją apie maisto produktus skirtingoms vartotojų grupėms, turinčioms specialiųjų maisto poreikių, indėlį, taikant savanorišką ir bendrai reguliuojamą maisto ženklavinimą restoranuose ir turizmo įstaigose, siekiant sumažinti maisto švaistymą toje srityje;
132. ragina Komisiją ir valstybes nares dirbti kartu su besivystančiomis šalimis ir padėti joms pagerinti maisto grandinių infrastruktūras ir sumažinti susidarančių maisto atliekų kiekius;
133. primygtinai ragina visas Europos Sąjungos institucijas ir įstaigas įtraukti reikalavimą, kad teikiant paraiškas dalyvauti maitinimo paslaugų konkursuose būtų privaloma pateikti ir maisto atliekų tvarkymo bei mažinimo planą; prašo kvestorių teikti pirmenybę veiksams, kuriais siekiama sumažinti maisto atliekas Europos Parlamente, ir ragina kitas Europos institucijas vadovautis šia praktika; ragina valstybes nares ir vietos bei regionų valdžios institucijas mažinti maisto atliekas viešosiose įstaigose;
134. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0384.